

MAANDBLAD VAN „**oud-utrecht**”

VEREENIGING TOT BEOEFENING EN TOT VERSPREIDING VAN
DE KENNIS DER GESCHIEDENIS VAN UTRECHT EN OMSTREKEN

JUNI
1949

ONDER REDACTIE VAN:
J. VAN STAVEREN

22^e JAARGANG
N° 6

UITGAVE DER VEREENIGING. ADRES: W. DE ZWIJGERSTR. 8

ROMEINSE MUUR BLIJFT TOEGANKELIJK

De gemeenteraad van Utrecht heeft besloten om het fragment van een Romeinse muur, dat werd blootgelegd op de speelplaats van de Ned. Herv. Burgerschool op het Domplein, toegankelijk te houden voor onderzoek en bezichtiging, vooral ook, omdat het zo duidelijk het organisch verband laat zien tussen de laatste Romeinse vesting en de vroegst- middeleeuwse stadskern. Daarbij is niet zozeer gedacht aan het publiek in het algemeen, als wel aan hen, die uit wetenschappelijk oogpunt bij dergelijke oude resten belang hebben.

Op de verwachte plaats in inderdaad de ligging van de noordmuur van het castellum teruggevonden. Men vond er echter meer dan een aanduiding van de oude situatie. In de werkput werd n.l. een merkwaardig goed intact gebleven fragment van het oorspronkelijke Romeinse muurwerk blootgelegd, daterend uit de periode tussen het eind van de tweede en de helft van de derde eeuw na Chr. Dit fragment bestaat uit een brok walmuur ter lengte van ± 6 m en ter dikte van ± 1 m op een fundering van breuksteen in kalkbeton opgetrokken uit tufstenen buitenlagen met daartussen een vulling van ruwe tuf en andere steen, eveneens in kalkbeton. De muur is $\pm 2,5$ m hoog; aan de bovenzijde draagt hij de sporen van herstellingen in de karolingische tijd. Aan de zuidelijke- (binnen-) zijde is nog een steunbeer of andere uitmetseling aanwezig met afmetingen van ± 1 bij 1 m. Over de betekenis van deze vondst uit archaeologisch oogpunt wordt gesproken in een brief die prof. dr. A. E. van Giffen aan het College van B. en W. heeft gezonden. Daarin zegt prof. van Giffen, dat het muurgedeelte voor de benedenhelft bestaat uit de basale overblijfselen van de Romeinse vestingmuur, voor de bovenhelft daarentegen uit de onderste muurresten van het door Bisschop Balderik daarop — na zijn terugkeer uit Deventer, omstreeks 920 — gebouwde 10^e eeuwse Trecht.

Uit de brief van prof. van Giffen blijkt voorts, dat het in het

voornemen van B. en W. zou liggen te bevorderen op het Domplein en de daarvoor verder in aanmerking komende plaatsen de plattegrond van de stenen Romeinse vesting wat aangaat haar ommuring, poorten en praetorium, in het plaveisel te doen aan-geven. Dit is behalve om paedagogische redenen daarom zo ge-motiveerd, omdat de genoemde overblijfselen, althans voor zover de ommuring betreft, de onmiddellijke grondslag vormen van het 10e eeuwse Utrecht of Trecht.

Bevestigen deze overblijfselen de vroeger zeer in twijfel ge-trokken, door de zgn. „Domtafelen” vertolkte overlevering hier-omtrent; het is bovendien niet onwaarschijnlijk, dat de Westelijke helft van de praetoriale binnenplaats opnieuw door Willebrord(?) is gebruikt voor een vroeg middeleeuws sacraal (?) gebouw. Hoe dit ook zij, te Utrecht bestaat er een organisch verband tussen de laatste Romeinse vesting en de vroegstmiddeleeuwse stads-kern.

LEIDSEVEER EIGENDOM VAN DE GEMEENTE.

De gemeenteraad van Utrecht heeft onlangs een belangrijk besluit genomen toen hij zijn goedkeuring verleende aan de voor-dracht van B. en W. om over te gaan tot aankoop van het ter-rein aan het Leidseveer voor een bedrag van f 700.000,—.

Dit terrein heeft de laatste decennia een „merkwaardige” positie in het Utrechtse stadsbeeld ingenomen. Daar het in handen was van particulieren hadden B. en W. geen invloed op een goede oplossing van de problemen die de weinig riantee entree tot de stad in het leven riep. Door particulieren werden heel wat oplossingen aangekondigd, maar in de practijk is daar-van nooit iets terecht gekomen. Slechts op papier hebben we daar restaurants en theaters gehad.

De gemeente ziet zich in de omgeving van dit terrein voor grote moeilijkheden geplaatst: n.l. de oplossing van een der drukste en moeilijkste verkeersknooppunten in den lande, met daaraan verbonden enerzijds de verbetering van het Stations-plein, anderzijds de verkeersverbeteringen in de binnenstad. Dit vraagstuk, dat al oud is, is echter zeer urgent geworden en heeft tegelijk ook een geheel ander perspectief gekregen door de verwoestingen, die in het laatst van de oorlog in deze omtrek en in de voormalige Wijk C hebben plaats gehad. Thans is bij de dienst der Gemeentewerken in overleg met die van de Weder-opbouw voor het stadsgedeelte om de Smakkelaarsbrug heen een wederopbouwplan in bewerking, dat voor een lange toekomst over de oplossing van het centrale verkeersprobleem in onze stad zal moeten beslissen. Het is bij dit alles van groot belang